

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 160 Lei,
fél évre 80 Lei, egyes szám 6 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhi-
vatal: Oradea (Nagyvárad) Sirada
Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Kulturtaxa.

Elöttem fekszik a kulturtaxa egész iratcsomója, melyből csak néhány felemelő, de annál több szomorú adat kívánczik e hasábkra, mikor lapunk szerkesztőjének fenti című cikkéhez néhány gondolat és adat közlésével én is hozzá óhajtok szólni. Roppant erős küzdelmet viv bennem az e kérdésben tanári kenyérkereseténél fogva subiective érdekelt fél, az ügynek kezdettől fogva hivatalból megbízott és tárgyilagosságra kötelezett előadójával. Ez utóbbi minőségem nem engedi azt, hogy középiskoláink tanártestületeinek a kerületi közgyűlés plenumához intézett, de a kulturadóbizottság javaslata miatt tárgyalannak vélt és ezért nem is tárgyalt jalkiáltásaiból részleteket idézzek egyébként is úgy vélekedve, hogy akit a mindenki által jól ismert és a jelenlegi helyzetet tarthatatlanná tevő tények nem indítanak cselekvésre, — azok a jajsavak hallatára is közömbösek maradnak.

A legutóbbi kerületi közgyűlés tehát, midőn a taxa kivetésénél különbséget tett az iskolákat fenntartó és fent nem tartó egyházak között — ez az általános vélekedés — *elvileg* rálépett a kérdés megoldásának helyesebb és igazságosabb útjára, mert kétségtelen tény, sőt sarkigazságnak is elfogadható, hogy minden uniformizálásban nagy igazságtalanságok rejlenek. Ha most a közgyűlésünk utmutatása szerint megjelölt irányban akarunk tovább haladni egyházaink osztálybasorozása válik szükségessé, amiről a bizottsági ülést megelőző tárgyalások rendjén többször esett szó s amit e sorok írója, az 1925. évi keblői statisztika adatai alapján, a szükségletek figyelembe vételével a következőképen állított össze:

E szükséglet kerek összege 2.200,00 lei a három középiskolánál és 11 teljesen szegény egyháznál.

Ennek fedezetéül szolgált volna:

- I. a két középiskolát fenntartó Szatmárnémeti 13,500
lelke után fejenkinti 25 lei = 337,500 lei

- II. az egy középiskolát fenntartó Nagyvárad 20,000
lelke után fejenkinti 20 lei = 400,000 lei

III. a középiskolát fenntartó egyházmegyéktől:

1. a bihari e. m. (Nagyvárad nélkül) 28,280 lelke
után fejenkinti . . 10 lei = 282,800 lei
2. a nagybányai e. m. (Szatmárnémeti nélkül) 27,667
lelke után fejenkinti 10 lei = 276,670 lei
3. a nagyszalontai e. m.
42,148 lelke után fejenkinti 10 lei = 421,480 lei

IV. a középiskolát fent nem tartó egyházmegyéktől:

1. a bánáti e. m. 20,294
lelke után . . . à 6 lei = 121,764 lei
 2. az érmelléki e. m. 43,469
lelke után . . . à 6 lei = 260,814 lei
 3. a nagykarolyi e. m.
15,107 lelke után à 6 lei = 90,642 lei
- együtt . . . 2.191,670 lei

Érzem és tudom, hogy ezen osztálybasorozási tervet ellen is teljesen helytálló kifogás, hogy a középiskolát fent nem tartó egyházmegyék a középiskolát fenntartókkal szemben, utóbbiak rovására prémiumban részesülnek, azt is érzem és tudom, hogy egy ehhez hasonló kategorizálás kebelén belül a modern világ adózási rendszereihez tartozó igazságos progressivitásának feltétlenül érvényesülnie kell s még azt is érzem, hogy az osztályozási lehetőségek nem minden válfaját mutatja fenti próba, mert vannak iskolát fenntartó szegény és gazdag egyházak meg iskolát fent nem tartó gazdag és szegény egyházak nem is szólva a leggondosabb központi osztályozás által fel nem mérhető imponderabilitásokról. Mindezeknek a megfontolása vezette bizottságunkat a végeredményben is arra, hogy az egyházak körülményeit a központnál jobban, sőt teljesen ismerő egyházmegyék maguk sorozzák osztá-

lyokba kebelbeli egyházaikat, s ha ez talán otthon odíózus lenne, úgy a központ csakis az egyházmegyék jól megindokolt javaslatai alapján intézkedhetne végérvényesen.

Van azonban egy körülmény, amely a legigazságosabb rendszerű taxaszámításokat, vagy kivetések is teljesen elméleti értékűekké szűrkiti — a pénz értékének folytonos sülyedése! Minden év tapasztalata az, hogy a július augusztus hónapokban megállapított tanári és tanítói fizetések decemberre jóval alá esnek a létminimum nivójának s jönnek természet-szerűleg, az élet kényszere miatt az időközi fizetésemelési kérések, amik szinte szabályszerű időközökben való visszatérésük miatt nemcsak idegesítik a kormánytól levőket, de arra a bántó általánosításra is ragadják, hogy „ezek a tanítók és tanárok örökké csak kérenek”.

Az állami pénztárak nyugaton havonkénti indexszám szerint fizetnek, itthon pedig időközi önkéntes emelésekkel, mert ez a dolog rendje. A mi egyházunk nem is pénzszegény, hanem határozottan pénztelen kincstára erre a folytonos nivellálásra képtelen, de a valorizálásnak talán egy más módja mégis lendítene az állapotokon! Megfontolásra ajánlanám a kerület intéző köreinek, nem lenne-e célravezetőbb falusi gyülekezeteinktől a kulturtaxa terménybeli beszolgáltatását kérni?! Az a július—augusztusban beszolgáltatott termény mégis csak biztosabb érték, mint a július—augusztusi pénz. De mi lesz a kezelési nehézségekkel? A gyakorlat emberei ennek a módját is megtalálnák.

A Szent-földről.

Lydda és Ramlék városokat utbaejtve, óriási kaktuszok tömkelegén s narancserdőkön meg kisebb-szerű szőlősökön át haladunk a „Sion” városa felé olyan vidéken, amelyen már 3000 év előtt Józsuá járt az izraelitáknak bevándorlása idejében. Lyddában (az ókori Lud), melynek zsidó főiskolája hajdan híres vala, kiváltképen a régen nagyszerű székesegyház romjai vonják magukra figyelmünket. Ramlékban a 40 vértanu tornyoccalogat minket mintegy az ő dombtetejére, melyről visszarévedező szemeink előtt feltűnik a sávja a Földközi-tengernek, míg délre fordítva tekintünk, halmoknak hosszú sora tűnik szemünkbe, mely mögött a hagyományokból ismert Aki, a híres Akkaron — „a vén sátán, az öreg ördög” laka rejtőzik.

Azután elérjük Ammaszt, az ó-testamentomi Emmaust, melynek forrását a Názáretbeli Jézus

Egy dolog azonban bizonyos, hogy ha a kulturtaxa kérdését továbbra is csak a természetlen, sőt a periferiákon nem ritkán rosszululatu kritika martalékául hagyjuk, akkor iskoláink létének és nemlétének kérdését máris elintéztnek tekinthetjük. Ragyoghatnak aztán a messze távolságokba fehér-falu tiszta templomaink, tornyainak ujonnan aranyozott gombjai, szólhatnak ércnyelveikkel ujonnan öntött harangjaink, azok sem az iskoláink körül morajló vész vihar megtörésére (fulgura frango), sem a tettekre szövevényére (vivos voco) nem lesznek képesek, csak a haranghivatás harmadik szomorú ténykedésére a halottak elszíratására a *mortuos plango*-ra, elszíratva magyar református egyházunk dicsőmult, százados régi és hivatásuk magaslatán álló ujj középiskoláit.

Ezért pedig a történelem ítélőszéke előtt ennek a nemzedéknek felelnie kell!

Nagy Vilmos.

Az egész világ protestáns egyházai az elmúlt 1925-ik esztendőben 69 és fél millió dollárt fordítottak külmiszióra, vagyis arra a nagy célra, hogy az evangélium világossága a pogány népekhez is eljusson. Te mennyit adtál e célra?

Bécsben a háború hősi halottjainak emlékoszlopot emeltek ezzel a felirattal: „Nem lesz többé háború!”

A holland szíu. Egy buzgó holland ref. iskolaigazgató: G. M. A. Laernves, mintegy 950 holland forintot — cirka 100 ezer Lei — gyűjtött az építés alatt álló nyíregyházi leány-kálvínium céljára. Gyönyörű bizonyágtétele a testvéri áldozatos szívek munkás szeretetének!

gyógyító erővel látta el; megmásszuk a Vadi Ali nevű szoros utat, majd később a vízvázastót, melynek tetejéről újra látni a már nagy távolságban levő Földközi-tengert. Végre leszálunk Abu Gos felé, az omladékok és kőhalmok mérhetetlen sokaságának területére, mely mintegy jelképe azon országnak, ahol valósággal kőeső zuhoghatott le az égből. Itt kezdődik a tulajdonképeni keresztút, amely oly meredek és sziklás, hogy tevéink, melyeken haladunk, gyakran megbotlanak és öszvéreink, melyeken málháink vannak, nehezen kapaszkodnak fel a Jeruzsálem felé vezető völgy magaslatára. A zarándokoknak ezrei, sőt milliói járták másfélezer év óta ezt a köves utat, mely husvét hetében el van árasztva a világ minden tájáról jött zarándok-karavánokkal. Istennek szolgáló és laikusok egyaránt másszák meg keservesen ezt a köves, meredek utat s legfőbb jutalmukat abban a tudatban lelik fel, hogy elfognak jutni a Megváltónak sírjához.

Belmisszió

Ifjúsági biblikörök.

Belmissziói munkásságunknak szinte legfontosabb ága az ifjúság lelkigondozása. Legfontosabb, mert ebben a korban támadja a lelket a legtöbb kísértés, viszont ebben a korban lehet legjobban megragadni a nemes célok és nagy események számára. De legfontosabb azért is, mert az ifjúsággal törődünk a legkevesebbet. Ez a munkatér a legelhanyagoltabb. Pedig nemcsak a szükségesebb, de a legáldásosabb munkánkat is itt végezhetjük. A legalkalmasabb keret a biblikör. Ebben az Isten igéjével vezethetjük és formálhatjuk az ifjui lelkeket, melyek nemcsak fogékonyak minden nemes, szép és így a hit és a vallás iránt, hanem vágyakoznak és szomjuhoznak utána. Örömmel tapasztaltam ezt bibliköreink megalakítása alkalmával; működésük folyamán pedig meggyőződtem róla, hogy e körök nagy hiányt pótolnak. Szavak helyett bizonyosságokat mutatnak be. Kérdéseket osztottunk ki az ifjak között, melyekre több öntudatos, hívő református lélekre valló lelkes felelet érkezett be. Ezek közül közlök néhányat. Magyarázatul csak azt jegyzem meg, hogy minden heti bibliaórát énekkel, imádsággal kezdünk, utána bibliamagyarázat, majd egy ismeretterjesztő előadás van. Aztán az ifjak tartanak felolvasást, szavalatot, vagy zeneszámot adnak elő. Végül megbeszélések vannak s az összejövetel énekkel zárul.

A kérdések a következők voltak: 1. Mi a biblikör célja? 2. Mi hasznot láttam eddig belőle? 3. Miért szerettek oda járni? 4. Mit szeretnék még ott hallani? 5. Mivel lehetne működését

hatásosabbá tenni? 6. Mivel tud minden tag hozzájárulni ahhoz, hogy a kör munkássága áldásos és eredményes legyen?

Petyke Mihály felelete:

1. A református ifjúságnak magyar kálvinista alapon való megszervezése, nevelése faji és felekezeti öntudatra ébresztése, testvéries összeforrasztása.

2. Hogy látóköröm kiterjedt, figyelmem a belső és külső életproblémákra terelődött és ráeszméltem, hogy nagyon keveset tudok, hogy ezeknek a problémáknak megismerése nélkül lelki sötétségben való tévelygésre volnék kárhoztatva.

3. Mert lelki és szellemi életem itt kapja meg azt a belső támasztékot, mely nélkül azt saját erőmből felépíteni képtelen volnék s érzem egymásra utaltságunkat, mert egyesülésünkől hitéletünk megszilárdulását s a református ifjúság szükséges irányba való szellemi vezetését várom.

4. Igényemnek a jelenlegi témakeretek közti mozgás teljesen megfelel, mindössze a legszükségesebb irodalmi kérdések ismertetését szeretném hallani. Hogy kik azok az írók és melyek azok a könyvek, melyekből épülni lehet és amelynek a megszerzéséért áldozni érdemes.

5. A „református” jelszót előtérbe helyezni a legelső életproblémák közé, a kálvinista lobogó alá minél több lelket toborozni s a református tömeget megmozgatni és ép úgy fanatizálni, mint ahogy egy sportegylet rajong az ő színeiért s amilyen fanatikusan össze tudja fogni a zsidóságot az ő ősi hite.

6. Tagok toborzásával, propaganda kiterjesztésével s kitűzött céljaink életbevágóan komolyan vételével. Valamelyes anyagi áldozatok, melyből

Mindig hegyen fel Kolóniába, az új-testamenti Emmauszba vezet bennünket az út, a pompás ivóvizet nyújtó forráshoz, el a Terobita vagy Ela völgy mellett, hol egy pásztorfiú, Dávid, „a Bethlehembben lakozó Izzinak fíja” meggyőzte és megölte az óriás filiszteust, a Gáth városból való Góliátot, — „kinek magassága hat sing és egy arasz vala” — harci párviadalban, úgy, hogy: „Bényulván Dávid a táskába, kivőn onnét egy követ, melyet a parittyából elhajítva és a Filiszteust komlokba találá és a kő a homlokába ragada és Góliát arccal leesék a földre és oda futamondván Dávid, vevé annak fegyverét és azt kihuzván hüvelyéből, megölé őtet és azzal vevé el fejét.” (Sámuel 1. k. 4. 49. és 50. v.)

Az utnak hátralevő része vágyakozó tekintetünk elé hozza megmérhetetlen temetőjét a sziklatörmelékeknek, melyek évszázadoknak viharos esői által elpusztítva s kimosva, mint egy meg-bolygatott csontváz, úgy borítják az egész fen-

földet el egészen Dávid városának, Jeruzsálemnek nyugati kapujáig. Fakó, homályos halotti napfény ömlik el azon borzalmas kősvatagon, mely pihenője egyaránt a Jehova és a Kereszt szolgálatában itt elbullott számtalan harcfiaknak. Északkeleten feltűnik a Nebi Sámuel nevű hegytető, majd köszönt bennünket egy nagy kockaköralaku mecset, a régi „Mennybemenetel temploma” az Olajfák hegyén. Azután lassan-lassan feltűnnek előttünk Jeruzsálemnek 12 méter magas város falai a Sion várával és — célunknál vagyunk.

Közvetlen előttünk a város nyugati kapuja, a Jaffa kapu. Mielőtt azonban a bennünket szinte behivogató Jaffa kapun át bemennénk a városba, letelepedünk előtte. Pihenőre van szükségünk, hosszú és fárasztó volt az út. Megkérjük kedves kalauzunkat, hogy — amíg pihenünk — mondaná el nekünk, olyan volt-e ez a város hajdanában is, mint amilyen jelenleg? Világosítana fel bennünket a városnak multja és jelene felől. S a mi aranyos

igy a nevelésünkhöz szükséges könyvtár felállítandó lehetne.

Papp Zsigmond felelete:

A bibliakör célja a református ifjúság szellemi és testi nevelése és testvéries összeforrasztása. A szellemi nevelés által Krisztusba vetett hitünket megerősítse, hogy hitünkért bármikor, bárkivel bátran szembe szállhassunk és megvédezhessük ezt és a hitünk megerősítése mellett, a társadalmi élet főbb mozzanatainak megismertetése. A testi nevelés által azt akarja elérni, hogy ne csak szellemileg, hanem testileg is fejlődjünk, mert ép lélek csak ép testben lakik. A testvéries összeforrasztás által, hogy mi református ifjak ne csak mint barátok, hanem mint testvérek szeressük egymást, mert mindnyájan egy közös anyának, a református anyaszentegyháznak gyermekei vagyunk.

A bibliakör látogatásából azt a hasznót láttam, hogy Krisztusba vetett hitem mindjobban megerősödik, egy néhány társadalmi problémát helyesen megismertem, pl.: szocializmus. És megismertem még néhány egészségügyi dolgot, pl.: az alkohol káros és romboló hatását.

Azért szeretek eljárni a bibliaköri gyűlésekre, mert ott úgy vallási, társadalmi, mint egészségügyi ismereteim fejlesztését és kibővítését látom. A bibliakör torna-óráinak látogatásával testileg is mindjobban fejlődik. És így szellemileg és testileg mindjobban kifejlődve, idővel az egyháznak, a hazának és a társadalomnak hasznos tagjaivá lehetek.

száju kalauzunk szíves készséggel elmondja nekünk a következőket:

Jeruzsálem, a nagy Királynak városa, [Máté ev. 5. r., 35. v.] az igaz és hív város [Esaiás 1. r. 26. v.] igen sok tekintetben nem volt régen az, ami ma, még a neve sem volt mindig ugyanaz. Amint látni, a város Kidron patak mellett, számos meszes, sziklás, köves magaslaton fekszik, melyek a tenger színe fölött 720—780 méternyire emelkednek.

A történelemből tudjuk, hogy a legrégibb telepítés a város területét képező legmagasabb ponton: a Sion hegyen történt. Dávid, a pásztorfiúból lett zsidók királya, elfoglalta e várost a jebuzeus néptől, megnagyította, fallal vette körül és székhelyévé tette. De egyuttal egy másik város is keletkezett egy szomszéd dombon, melyet Akrának neveztek. A két várost a „sajtcsinálók völgye” választotta el egymástól, holott a régi Sion, — a városnak délnyugati halma, Dávidnak palotás várával, megtartotta nevét és ezen kívül felső város is volt. [Gall. Le. 9. k.]

R. S.

[Folyt. köv.]

Szeretnék még hallani a bibliaköri gyűléseken a reformáció megalapításáról, annak előzményeiről, a protestánsok küzdelmeiről a katolikusokkal szemben, hogy elődeink mily önfeláldozó és nehéz küzdelmek árán tudták kivívni egyházunk mai jogait. És még a technika fejlődéséről, melynek oly fontos szerepe van az emberiség fejlődésére.

Azért fontos a bibliakör fönntartása és fejlesztése, hogy most, amikor egyházi jogainkat és magyarságunkat csaknem lábbal tiporják és benntünket a szellemi előrehaladás terén, csaknem teljesen elzárnak, szükséges a bibliakör fönntartása, hol mi kellő szellemi nevelésben részesülve, a jövő nemzedék oszlopai és támaszai lehessünk. Hogy egyházi jogainkon esett csorbát kiköszörülhessük és magyarságunkat megtarthassuk és megvédelmezzük.

Ahoz, hogy a kör munkássága áldásos és eredményes legyen, mindenki legelső sorban az összejövetelek rendes látogatásával járulhat hozzá, aztán szellemi tehetségéhez mérten, egy-egy szavalt, ének, zeneszám stb. előadása által. És végül anyagi támogatással. Mert csakis kellő erkölcsi és anyagi támogatással segíthetjük elő egyesületünk célját, hogy belőle egy erős, hatalmas és évek hosszú során át fönnálló egyesület fejlődjön, mely a református ifjúság támasza és szellemi előrehaladásának elősegítője legyen.

Sorbán Antal feleletéből:

A bibliakörnek nemesek a céljai. Egyik célja az, hogy az ember és ember között a lelki kapcsolatokat bensőbbé tegye. A második, hogy megtanítson arra, hogy nem a lelketlen lélek-kufároknak, emberi eszméket félremagyarázó agitátoroknak higgyünk, hanem higgyünk a Krisztusban, aki megvigasztal, ha szorongat minket az élet. Harmadik célja, hogy ismereteinket növeljük, mert elvész az a nép, mely műveltség nélkül való.

Működését hatásosabbá lehetne tenni azáltal, ha az előadott darabokat, imákat, stb., amelyeket a kör tagjai adnak elő, meglehetne kritizálni, ezáltal az előadók megtudnák, hogy mit kell az előadásnál figyelemmel kísérni, hogyan kell valamit előadni. Nyáron vasárnaponként kirándulásokat kellene tenni, a kör valamelyik vezetőjének felügyelete alatt és szabadban kellene megtartani a bibliaköri órákat. Az egyesület érdekében agitációt kellene kifejteni.

A Királyhágómelléki Énekeskönyv 68 Lei.

Az Énekeskönyvekhez szükséges nyersanyagok ára és azok vámjá oly nagy mérvben emelkedett, hogy azokat az eddigi 60 Lei-s áron forgalomba hozni nem lehet. Erre tekintettel, az Egyházkerület Tankönyvkiadó-Bizottsága 68 Lei-ben állapította meg az Énekeskönyvek árát. Tíz darabon felüli rendelésnél továbbra is köteles a kiadó darabonként az 5 Lei árengedményt megadni

Irodalom

Az Újszövetség.

Jézus evangéliumának és a ker. vallás írott okmányainak történeti ismertetése. Irta Musznai László ref. lelkész, theol. m. tanár. Minerva. Kolozsvár, 1926. 155 l.

E munka tartalmát és célját világosan kifejti második címe; ismertetésünk és bírálatunk summáját pedig az a megállapításunk, hogy a célnak teljesen megfelel. Midőn az író a mű bevezetésében részletesebben kifejti a megjelölt célt, könyvről és a majd folytatásaként következő hasonló tárgyuakról így szól: e vállalkozás célja, hogy olvasásra alkalmas könyv alakjában tegye hozzá férhetővé, a theol. szaktudományok által eddig elért eredményeket azok számára, akik a forrásokat nem kutathatják s a bibliai tanulmányok részletkérdéseivel nem foglalkozhatnak. E könyvnek valóban az a legnagyobb értéke, hogy „olvasásra alkalmas”. Nem mélyen, kritikai elmével boncolgató, nem elvontan, lélek nélkül okoskodó, hanem laikusok által is könnyen megérthető. Nem vitatkozik a különböző theologiai elméletekkel, vagy szövegkritikusokkal, hanem egyszerűen összegezi a különböző felfogásokból lesűrődött eredményeket, illetve a legáltalánosabban elfogadott teoriát ismerteti meg az olvasóval.

Ilyen alapelv mellett a *bibliáról* szóló bevezetés után az I. részben az *Újszövetség előzményeit* ismerteti. Majd a II. részben az *Újszövetség könyvei* címen sorra veszi a synoptikus evangéliumokat, a cselekedeteket könyvét, Pál leveleit, a jánoszi iratokat, a katolikus leveleket és a biblián kívüli őskeresztyén iratokat. A III. részben a *kántortörténettel* és végül a *szövegtörténettel* foglalkozik. Nincs terünk e könyv tudományos szempontból való bírálatára, de ezt nem is igényeli, mert nem a tudomány, hanem a gyakorlat és a lelki épülés számára készült. Mint ilyen hasznos szolgálatot fog tenni igehirdetők és a szentírást szeretők számára. Lelkipásztoroknak újszövetségi tanulmányaik kiegészítése szempontjából feltétlen nélkülözhetetlen.

A debreceni református kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1540–1925. Irta és összeállította S. Szabó József a kollégium gimnáziumának igazgatója. Debrecen 1926. Ára 35,000 K. 110 h. Végtelen türelmű szorgalomnak és a kollégium iránt való lelkes szeretetnek eredménye ez az óriási munkával összeállított kedves könyv. Egyeseknek talán ezek száraz adatgyűjtemény, de azoknak, akik valaha az ősi alma mater közelében növekedtek, élettel teljes drága történelem. Minden név egy-egy emlék a régi múltból, vagy

a magunk multjából és mindegyik egy-egy fény sugar, melyet a százados főiskola vetített még sok száz hasonlóval együtt nemzetünk életébe. Megtudjuk belőle, hogy három kiváló, híres író, költő, tudóst, államférfit adott a nemzetnek és megérezzük mindnyájan azt a szeretetet, mellyel egykor bennünket magához ölelt, hogy kész férfiként bocsásson el az élet útjára. De kihalljuk a nevek és betűk közül az elhagyott édes anya szelid szavát, mellyel tőlünk védelmet és áldozatos támogatást kér.

A kollégium tanárainak a legteljesebb és leghitelesebb névsorát találjuk meg itt, azonkívül — amennyire összelehetett gyűjteni — a kiváló tanulók névsorát „egy közel kétezer drágakőtől csillogó felséges diadémot a csaknem 400 esztendő öreg kollégium homlokán.” Először Kéky Lajos írt az 1925. január 1-én 25 éves találkozóra gyűlt volt tanítványok megbízásából, mint akik egy nagyobb alapítványon kívül 3.200.000 K.-t gyűjtöttek össze, mely két másik tanítvány nagyobb adományával a munka kiadását lehetővé tette. S. Szabó József ezzel végzi bevezetését: „Milyen szép lenne, ha az ősi kollégiumnak e könyvben koszoruba foglalt élő kitűnőségei a tanintézet régi nemes szellemétől és megszentelt hagyományaitól újra megihletve, mint Shakespeare birnámi erdeje, egyszerre hatalmas erővel megmozdulnának a kollégium védelmére és a többi, életben levő egykori növendékeket is magunkhoz vonva, megalkotnák a volt *kollégiumi tanulók országos szövetségét*, hogy az öreg alma mater áldozni kész ragaszkodásukkal és szeretetükkel állandóan körülöleljék, hálájukat iránta mindenkor kimutassák és szellemét magukban élők végéig megőrizték.”

Harangavatósi ünnep Paptamásiban. A paptamási-i gyülekezet husvét másodnapján avatta fel 286 kg. harangját külsőségeiben impozáns, belsőleg pedig lélekemelő ünnepség keretében. Az ünnepélyt különösen Sulyok István püspök jelenléte tette magas színvonalúvá, kit a község népe, régi magyar szokás szerint lovasbandériummal fogadott. A délelőtti istentiszteleten Sulyok István püspök imádkozott, Tarnóczy Lajos esperes predikált, a gyülekezet énekara pedig szépen sikerült énekszámokkal működött közre Zsigó Károly tanító szakavatott vezetése mellett. A délutáni istentiszteletet Holkó József pelbárhidai lelkész végezte. Este műkedvelő előadás volt, melyen a „Betyár kendője” c. népszínművet adták elő ugyancsak Zsigó Károly tanító ügyes betanításában. Az ünnepségen jelen volt Telegdí József egyh. m. gondnok 1000 Leiel járult hozzá az anyagi sikerhez.

Béres Károly nyomdájának ünnepe

Abból az alkalomból, hogy lapunk tulajdonosának, Béres Károlynak nyomdája a nagyvárad ref. tanítónőképző-intézet e céra nagy áldozattal átalakított szuterin helyiségébe [a Nagy Sándor-utca felőli részre] beköltözött, a nyomda f. évi május 1-én meleg házi-ünnepélyt rendezett.

Az ünnepélyen megjelent Sulyok István püspök is, aki magas szárnyalású fölszentelő imádságot mondott. Csernák Béla egyházkerületi főjegyző ünnepi beszédet tartott [Lukács 19, 40.], amelyben arról a különös nagy hatásról szólt, amelyet a reformáció és a könyvnyomtatás egymásra gyakoroltak. Majd vázolta, hogy a sajtónak jelentős szerep jutott, a nagyvárad református egyház életében is. A Nagyváradon megjelent nyomtatványok között leghíresebb a *váradi biblia*, amelyek azonban csak az ujszövetségi része készült itt el teljesen. Az ó szövetségi rész nem fejeződhetett be váradnak 1660. augusztus 27-én történt feldulása miatt, a pusztulásból megmaradt íveket Kolozsvárra vitték, a munkát ott folytatták és fejezték be 1661-ben. Béres Károly presbyter könyvnyomdája szellemi örököse az 1660-ban török elől menekült nyomdának. Itt nyomják 1921. szeptember óta a nagyvárad egyházközség heti lapját, a „Református Híradót” oly pontossággal, hogy az minden szombaton a hívek kezébe kerül. Ezenkívül tulajdonosa és kiadója Béres az „Egyházi és Iskolai Szemlének”: kiadója és bizományosa a királyhágómelléki ref. egyházkerület elemi iskolai és gymnáziumi választási kézi könyveinek, valamint a *Királyhágómelléki Énekés Könyvnek*.

Az egyházközség főgondnoka, dr. Thury Kálmán magyar nemzeti szempontból méltatta a Béres nyomda jelentőségét. Dévald László ipartestületi főtitkár a nyomdával tulajdonosában a keresztyén iparost üdvözölte; ott voltak a vendégek sorában dr. Olasz Béla, a tanítónőképző int. igazgatótanács elnöke, Nagy Vilmos tanítónőképző igazgató, dr. Szeghalmy Sándor, Szilágyi Géza presbyterek, Konrád Géza, Kiss Károly, Varga Gedeon lelkészek, a tulajdonos családja, munkatársai; s a kis kör meleg ünneplésben részesítette a derék Béres Károlyt, akinek a tanítónőképző-intézetbe költözése symbolizálja, hogy a református egyház kardjának, a győzhetetlen evangéliumnak két élét — az *iskola* és a *sajtó* alkotja. Mind a kettő felett lebegjen Isten őrökdő és áldó kegyelme.

Egyházi hírek

A püspök beiktatási ügye.

Múlt számunkban, a kerületi közgyűlésről hozott tudósításunkban megemlítettük, hogy bár Sulyok István ur püspökké választását az állam aprobálta, ünnepélyes beiktatása csak akkor fog megtörténni, ha a hűségesküvet leteszi; az egyházkerület vezetését is akkor fogja átvenni.

Sulyok István püspök ur Bukarestben járván, Goldis László vallásügyi miniszterrel és Padisan államtitkárral tárgyalt e kérdésben, amikor kilátásba helyeztetett, hogy az eskütétel néhány hét alatt be fog következni.

A minisztérium május 7-iki leirata újból hangsúlyozza, hogy a beiktatás csak azután történhetik meg, miután a hűségesküvet Őfelsége előtt letétetett, ez pedig akkor következik be, ha a püspökség törvény által meg fog erősíttetni, de most — mondja a leirat, — egy esküt fog tenni otthon Nagyváradon, egy delegátus előtt a templomban, vasárnap az istentisztelet folyamán. Határnapul május 16-át proponálja. Miután a leirat nem körvonalazza a templomban teendő eskü hatályát, folyamatban van annak tisztázása, hogy ez a mostani eskü feljogosítja-e Sulyok István püspök urat a püspöki adminisztráció tényleges átvételére. — Reméljük, hogy a kellő felvilágosítások után a kérdés kedvezően rendezhető s eljön a várva-várt idő, hogy a püspök ur megkezdhesse apostoli áldásos munkálkodását.

Dr. Makfal Sándor esküféléle. Erdély új püspöke a múlt hó 29-én letette a hűségesküvet, miután megválasztásában a királyi megerősítést megnyerte. Az eskütétel után rövid románnyelvű beszédben kérte a király atyai támogatását egyháza számára, mire Őfelsége szíves szavakkal válaszolt és külön kihallgatáson fogadta a püspököt, majd vendégül látta kíséretével együtt.

A borosjenői egyház, mely jelen vezetőinek buzgósa által Isten segítségével újra feléledt és anyaegyházzá alakult, kérelemmel fordult a tehetősebb egyházakhoz, hogy nyújtsanak kamatmentes kölcsönt lelkészlak vételére és megválasztassák első lelkészüket. Erre vonatkozólag kaptuk és adjuk a következő örömdetes híradást: „A borosjenői [Arad vm.] reform. egyház gróf Tisza Kálmán csegődi földbirtokos 100,000 leies adományának s a különböző egyházaktól nyert összesen mintegy 40,000 leies kamat nélküli kölcsönnek felhasználásával állását 1926 szeptember 1-én elfoglaló s egyhangulag már meg is hívott lelkésze számára április 18-iki presbiteri és április 25-iki egyházközségi közgyűlésében magánházat vásárolt lakás céljára. Az épület vételére 210,000 lei, amelyből a szerződés alá-

Szolid keresztyén szaküzlet! **Horváth és Tsa** órák és ékszerész
Oradea, General Mosoiu [Kert]-utca 4. Ipartestület mellett

írásakor kifizettünk 140,000 leit; a hátralékos 70,000 lei három esztendő leforgása előtt fokozatosan törlesztendő kamatmentes kölcsönként szerepel, mit az eladó Kiss János — nazarénus szülőknek gyermeke — jóvoltából élvez az egyház. Ez a tény figyelmeztetésül szolgál ama népes és gazdag egyházaknak, amelyekhez kamatmentes kölcsön iránt folyamodtunk könyörgő szónkkal, de semmit sem kaptunk. Ha jótévedőnké lehetett egy egyszerű atyánkfia kb. 30,000 leies adományával, fájó érzés ránk nézve tudni azt, hogy a szentek nagyobb és anyagi javakban bővelkedőbb gyülekezeteiben nem mozdult meg a sziv mellettünk. — Az épület birtokában aztán egyházunk ugyancsak április 18-iki gyűlésében Forró Miklós jelenleg brailai reform. lelkész, az óromániai reform. egyházmegye számvevőjét és missziói előadóját hívta meg egyhangulag lelkésszé, aki állását 1926 szeptember 1-én foglalja el. Az Isten óvja magyar református Sionunk ez új bástyáját s annak első őrállóját."

Harang és fémöntőde
1
SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat garantált bekeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.
Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Satmár, Arany János-utca 22. szám

Hivatalos rész.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület főjegyzői hivatalától.

621—1926. szám.

Valamennyi nt. esperesi hivatalnak.

Egyházkerületünk anyagi viszonyai nem engedik, hogy a közérdekű körrendeleteket és egyházkerületi közgyűlési határozatokat külön lenyomatban juttassuk el az érdekelt iskolafenntartókhoz. Ezen okból iskoláink ügyeire vonatkozó minden közlést az „Egyházi és Iskolai Szemle” hivatalos részében fogunk közzétenni. Kérjük Nagytisztel-tőségedet, hogy ezen közléseket hivatalos közléseként méltóztassék kezelni és a hatósága alá tartozó keblő iskolafenntartók figyelmét nyomatékosan szíveskedjék felhívni arra, hogy a körrendeletek és határozatok kívánalmaihoz mindenben pontosan alkalmazkodjanak.

Atyafiságos szeretettel
Nagyvárad, 1926 május 11-én.

Csernák Béla s. k., Nagy Vilmos s. k.,
egyházkerületi főjegyző. tanügyi előadó.

621—1926. szám.

Valamennyi középiskola ngs. igazgatóságának.

Egyházkerületünk anyagi viszonyai nem engedik, hogy a közérdekű körrendeleteket és egyházkerületi közgyűlési határozatokat külön lenyomatban juttassuk el az érdekelt iskola igazgatóságaihoz. Ezen okból iskoláink ügyeire vonatkozó minden közlést az „Egyházi és Iskolai Szemle” hivatalos részében fogunk közzétenni. Kérjük Nagyságodat, hogy ezen közléseket hivatalos közléseként méltóztassék kezelni és azok kívánalmaihoz mindenben pontosan alkalmazkodni.

Atyafiságos szeretettel
Nagyvárad, 1926 május 11-én.

Csernák Béla s. k., Nagy Vilmos s. k.,
egyházkerületi főjegyző. tanügyi előadó.

624—1926. szám.

Valamennyi kebelbeli középiskolai igazgatóságnak és iskolaszéknek.

Mint hogy a 22—1926. számú egyházkerületi határozattal bekívánt okmányok a főjegyzői hivatalba ez ideig nem érkeztek be, kérjük azok sürgős felterjesztését, annnyival is inkább, mert a késedelem következményeit a felelősséget a felterjesztésre kötelezettek viselik.

Együttal a jövőre vonatkozólag kérjük, hogy a kívánt felterjesztéseket a jelzett időpontra felszólítás bevévárása nélkül méltóztassék felterjesztetni, mert a sürgetések figyvitelünket teljesen megbénítják.

Atyafiságos szeretettel
Nagyvárad, 1926 május 10.

Csernák Béla s. k., Nagy Vilmos s. k.,
egyházkerületi főjegyző. tanügyi előadó.

590—1926. szám.

Valamennyi kebelbeli egyház iskolaszékének, tanári és tanítói karának.

A Magánoktatásról szóló törvény végrehajtása tárgyában a folyó évi április 22-iki egyházkerületi közgyűlésünkön hozott alábbi 20-a, 21, 47-ik sz. határozatokat tájékoztatás és mihez tartás végett közlöm.

Atyafiságos szeretettel
Oradea—Nagyvárad, 1926 május 8.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

KIVONAT

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület 1926. évi április 22-én Oradea—Nagyváradon tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

20-a) szám.

Az új elemi népiskolai tanterv életbeléptetésével kapcsolatban főjegyző jelenti, hogy a „Reforma Programelor” magyar fordítását minden iskolafenntartó egyháznak alkalmazkodás végett — a kerületi közgyűlés intézkedéséig is, az ügy sürgősségére tekintettel megküldötte s javasolja, hogy a vallás és magyar nyelv tantervéről a kerület gondoskodjék, annnyival is inkább, mert e

tantárgyak saját tantervei a valiástanra vonatkozólag az államellenesség ellenőrzése miatt, a magyar nyelvre vonatkozólag pedig a Magánoktatásról szóló törvény végrehajtási utasításának 55. §-a értelmében jóváhagyás végett felterjesztendők a miniszteriumba.

HATÁROZAT:

Közügyülésünk a főjegyző intézkedését jóváhagyólag tudomásul véve, a vallástan és a magyar nyelv saját tantervére vonatkozólag, addig is míg a tanügyi bizottság e tárgyak tanterveit véglegesen elkészítheti, a következőket rendeli:

az elemi iskolákban a vallástan (vele szoros kapcsolatban az egyházi ének) és a magyar nyelv tanítási anyaga az I–VI. osztályokban változatlanul a régi tiszántúli tantervben kijelölt anyag marad. A VII. oszt. vallástani anyaga a *Heidelbergi káté* lesz, a megfelelő bibliai szakaszok olvasásával, az egyházi éneké pedig az előbbi osztályokban tanult énekek ismételtetése és gyakoroltatása.

A VII. oszt. magyar nyelvi tananyaga: a VI. osztályu anyag stilisztikai részének kibővítése a magyaros, szabatos és szép stílus kellékeinek ismertetésével és az V–VII. osztályok jellegének (földmívelési, ipari vagy kereskedelmi) megfelelő fontosabb közéleti fogalmazványok ismertetése és gyakorlása, mire nézve a Reforma Programelor román nyelvi tanterve nyújt tájékoztatást.

A román nyelv tanítása a mi iskoláinkban a III. osztálytól kezdve léven kötelező a Magánoktatásról szóló törvény végrehajtási utasításának függelékében [Anexe] megjelölt órászámában, közgyűlésünk addig is, amíg a közoktatásügyi miniszter urtól a mi iskoláink számára külön román nyelvi tantervet nyerhet, a Ref. Prog.-ban az I–VII. oszt. számára kijelölt tananyagból megfelelő osztály-eltolódással maximálisan az I–V. oszt. tananyagát tizti ki feldolgozásra. Látva a nehézségeket, amelyek az átmenettel járnak, a tanítók figyelmébe ajánlja a tananyag folytonosságát és a tanulók nyelvi készségének fokozatos előkészítésére célszerűnek látja, hogy már az I. és II. osztályban a román nyelvi tananyag keretébe beillesztett Beszéd és értelemgyakorlatok tárgyi csoportjainak szókincsét a lehetőséghez képest előzetes és minden grammatizálástól mentes rövidebb, alkalmyszerű beszélgetések útján vigyék be a gyermekek tudatába; továbbá néhány gyakran ismétlődő földrajzi kifejezés és egy két román nemzeti hősmonda pár mondatos beemléztetésével tegyék hajlékonyabbá a gyermekek nyelvét az államnyelv III. osztálybeli erőteljesebb tanulására.

Az iskolafenntartókat felhívja közgyűlésünk, hogy a helyi körülmények gondos mérlegelésével állapítsák meg az V–VII. osztályok jellegét (földmívelési, ipari, kereskedelmi)

Az elnökséget felkéri közgyűlésünk, hogy elemi iskoláink vallástani [egyházi ének] és magyar nyelvi tanterveit a közoktatásügyi miniszteriumnak mutassa be s ezzel egyidejűleg rámutatva arra a körülményre, hogy a kötelezővé tett állami tanterv román nyelvi része román anyanyelvű gyermekek számára készült, — adjon a mi magyar tannyelvű

iskoláink számára külön román nyelvi tantervet.

A tanügyi bizottságot felhívja közgyűlésünk, hogy a vallás, egyh. ének és magyar nyelv végleges tantervét készítse el és terjessze közgyűlésünk elé.

E szám kiadatik minden iskolafenntartó egyháznak, a tanügyi bizottság elnökének és a felterjesztés kérésével az elnökségnek.

21. szám.

Egyházkerületi főjegyző 209—1926 sz. alatt jelenti, hogy a *Magánoktatásról szóló törvényt* a közoktatásügyi miniszter ur 11,098—1926. sz. alatt egyházkerületünkkel is hivatalosan közölte.

HATÁROZAT:

Közügyülésünk a *Magánoktatásról szóló törvény végrehajtása elől el nem zárkozhatva*, — felhívja és elkötelezi az iskolafenntartókat, hogy a törvény kívánalmainak tegyenek eleget. Ez alkalommal arra is felhívja az iskolafenntartók figyelmét, hogy a törvény intézkedéseinek tulmenő kívánságokat teljesíteni nem kötelesek s ha bármely hivatalos szerv részéről illet tapasztalásnak, az esetet az egyházkerületi elnökségnek haladéok nélkül jelentésük be.

A magánoktatásról szóló törvény 20-ik §-ának és a végrehajtási utasítás 26. és 29. §§-ainak megfelelően a tantermek *köbtartalmának* annyiszor négy köbméternek kell lennie, ahány tanuló van benne, *alapterületének* pedig annyi négyzetméternek, ahány tanuló nyer benne elhelyezést, hozzáadva 10 négyzetmétert a tanítói asztal és tábla számára; a felszerelési kívánalmak végrehajtása végett folyó évi szeptember 1-ig minden elemi iskola iparkodjék beszerezni az elemi iskolai román történelmi szemléltető képeket, Románia, Európa, Ázsia, Afrika, Ausztrália és a megye vászonra huzott térképét. A hét osztályos iskolák egy földgömböt is és számoló gépet. Lenni kell minden iskolában megfelelő fal, vagy állványos táblának, tanítói asztalnak (dobogón), székeknek, legalább egy zárható szekrénynek, fogasnak a tanító és gyermekek ruhája számára, ezeken kívül egy kisebb asztalkán vízeskancsónak és ivópohárnak.

A népoktatási törvény 75, 76 §-ának végrehajtása végett minden iskolaszék tegyen meg mindent, hogy az iskolának a törvényben megkívánt gyakorló földterület rendelkezésére álljon. [Iskolai kert falusi iskolánál legalább $\frac{1}{2}$ hektárnyi, ezenkívül minden falusi iskolának rendelkeznie kell legalább 4 hektárnyi művelési területtel a mezőn.] E határozat végrehajtásáról az egyházmegyei a legközelebbi közgyűlés elé jelentést terjesszenek.

Az állami közegek hivatalos látogatásai alkalmával akár ülésen, akár egyoldalulag felvett hivatalos jegyzőkönyveket az iskolaszéki elnökök az esperesekhez, a középiskolák igazgatói pedig a főjegyzői hivatalba minden alkalommal azonnal küldjék fel a netalán szükséges felvilágosításokkal, hogy az esetleges jogorvoslati lépések a főhatóság részéről megtehetőek legyenek.

Mínthogy az elemi iskolákra nézve az állami tanterv a kötelező, — a VII. osztályokat 1926

szeptember 1-én, ahol erre mód és lehetőség van, szervezni kell, még pedig, amely egyházközségekben 1 tanító van, osztatlan formában, a több tanítós iskolákban pedig a Magánoktatási törvény 18. §-a alapján, az elemi oktatásról szóló törvény 65. 66. és 67. §-ainak figyelembevételével, az ott megjelölt beosztással. Mert egyetemes egyházunk életérdeke az, hogy iskoláink működését a jövőben szabályozó törvényeket és utasításokat egyházunk minden illetékes szerve teljesen megismerje, midőn a törvények és végrehajtási utasítások alapos áttanulmányozását a tanítói és a tanári kar figyelmébe ajánlja, felhívja az esperesek útján az egyházmegyei lelkészértekezleteket és tanítóegyesületeket, továbbá a tanári testületeket, hogy gyűléseik alkalmával a törvények által teremtett helyzetet és magukat a törvényeket és utasításokat megfelelő módon ismerjék s ezen értekezletek eredményeit és problémáit terjesszék tanügyi bizottságunk elé. Az egyházkerületi főjegyző intézkedéseit jóváhagyólag veszi tudomásul közgyűlésünk s e határozatot hivatalosan megküldi további intézkedés végett az egyházmegyei espereseknek, a középiskolák igazgatóságainak és minden kebelbeli elemi iskolának.

47. szám.

Olvastatott az oradea—nagyváradai inspector s. e. 7897—1925 sz. értesítése, amely a közokt. miniszter magánoktatási vezérigazgatóságának 75965—1925. sz. rendelete alapján közli a főjegyzői hivatallal, „hogy a kisebbségi középiskolák vallásánál, — akik csak a vallástant adják elő — kötelesek a román nyelvből vizsgálatot tenni...”

HATÁROZAT:

Közgyűlésünk a rendeletben foglaltakat tudomásul véve, felhívja az érdekelt középiskolai vallásánál, hogy a román nyelvi vizsgálatra a kitűzött időben jelentkezzenek. Általában úgy a tanárokat, mint a tanítókat felhívja közgyűlésünk, hogy mindazok, akik a törvényben megkivánt vizsgálatot sikerrel még le nem tették — úgy a saját, mint iskoláink érdekében is — már a legközelebbi vizsgálaton jelenjenek meg.

E szám kiadatik a középiskolák és elemi iskolák tantestületeinek.

Kiadta:

Nagy Vilmos s. k.,
egyházkerületi jegyző.

622—1926. szám.

Valamennyi kebelbeli középiskolai igazgatóságnak és iskolaszéknek!

Mihez tartás végett értesítjük, hogy pünköstre iskoláinkban csak ünnep szombatja, ünnep első, második és harmadik napja adható szünidőül.

Atyafiságos szeretettel,

Oradea—Nagyvárad, 1926 május 11.

Csernák Béla s. k.,
egyházkerületi főjegyző.

Nagy Vilmos s. k.,
tanügyi előadó.

PÁLYÁZAT

a nagyszalontai református egyházmegyébe ke-belezett belényessonkolyosi lelkészi állásra.

J a v a d a l o m:

1. Lakás kerttel és melléképületekkel. 2. Négy hold föld, melynek adóját az egyház fizeti. 3. 20 köböl kétszeres buza. 4. 20 köböl szemes tengeri. 5. 32 részlet erdő és 32 részlet legeltetés, a község tulajdonát képező területen. 6. 500 lei készpénz. 7. 12 köbméter hasáb tűzifa házhoz szállítva. 8. A jánosfalvai felügyelő lelkészségért díjazás megegyezés szerint.

K ö t e l e s s é g:

A lelkészi rendes teendőknél kívül hitoktatás az állami iskolában, vasárnapi iskola vezetése. Jánosfalván felügyelő lelkészség.

Pályázni kívánók okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi június elsőig Böszörményi Lajos espereshez Nagyszalontára Bihar-megye Salonta küldjék be.

Oradea—Nagyvárad, 1926. május 4.

Csernák Béla,

egyházkerületi főjegyző.

Jókarban levő nagy hőrégió petróleum-lámpa nagyobb terem megvilágítására igen alkalmas 450 Leiért eladó. Béres könyvnyomda, Oradea.

Konfirmációi emléklap

17 × 21 cmtr. méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben ... Lei 1—

21 × 34 cmtr. méretben, nagyon szép kivitelű három színnel nyomtatva ... Lei 3—

24 × 31 cmtr. méretben, dús aranyozással és még két színnel nyomtatva, legkényesebb igényt is kielégítő elsőrendű kivitelben ... Lei 4—

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két ív terjedelmű füzet, nagyon szép konfirmációi Emléklappal, II. kiadás ... Lei 16—

áron beszerezhető:

Béres Károly Könyvkereskedésében

ORADEA—NAGYVÁRAD,

Sir. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám

50 példányig való rendelésnél 10%, 50 dbon felüli rendelésnél 20% árengedményt nyújtunk

Pályázati hirdetés.

Az árpádi református egyház pályázatot hirdet a II-ik számú soros-organista kántor-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Szép lakás 400 □-öl házi kerttel. 2. Évi 25,000 lei készpénz, havi előleges részletekben. 3. 7 katasztrális hold régi egyházi föld, melynek minden adóját az egyház fizeti. 4. 9 katasztrális hold agrárföld, melynek minden adóját a tanító fizeti. 5. Stóla.

Kötelesség: A presbitérium által reábizott osztályok vezetése. [Ez időszert I-II III. oszt.] Enekkar szervezése és vezetése. Vasárnapi iskola vezetése. Vallástani az állami iskolában. Kánonikus órákon és akadályoztatás esetén a lelkész helyettesítése, amelyért külön díjazás nem jár.

Pályázhatnak: okleveles organista kántor-tanítók, akik igazolni tudják, hogy katonai éveiket leszolgálták, a románnyelvű vizsgát sikeresen letették, vagy olyan oklevelük van, amely állam-érvényes. A megválasztott tanítót csak egy évi sikeres működés után erősíti meg a presbitérium. Pályázati határidő 1926. év június hó 1. A pályázók 1926. évi június 6-án orgona és énekpróbára jelenjenek meg. Az állás 1926. év szept. 1-én foglalandó el. Okmányok az árpádi református lelkész hivatalba küldendők.

Arpasel—Árpád—Decebal, județul Bihor, 1926. évi április 21.

1

Boros Gábor,
református lelkész.

Konfirmálók részére

legkedvesebb ajándék és nélkülözhetetlen a most megjelent diszes kiállítású vászon kötésű

Királyhágómelléki Ref. Énekeskönyv

mely a hűveink körében a legnagyobb megelégedést érdemelte ki. Ára 58 lei. Kapható:

Béres Károly könyvkereskedésében

a „Királyhágómelléki Református Egyházkerület”
Vallástani- és Énekeskönyveinek szerz. kiadójánál

Oradea, Iosif Vulcan (Hagy Sándor) - utca 14.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-talanul szolgálunk.

26—3

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háború előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

ÜRÖGDI SÁNDOR

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLO

ORDEN

NAGYVÁRAD

Strada Simeon Stefan — Bethlen-utca 44. szám.

Elvállal: a legkényesebb igényt is kielégítő szobafestő és mázólo munkákat a legjobb kivitelben, jutányos áron!

15—4

Harangokat,

vas harangszereploenyeket ajánl 24
és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-
öntődjé

NRAD, Strada Barltiu No. 10-21. Alapított 1840.

Az aranyéremmel
kitüntetett

„VICTORIA”

Kertgazdasági és Magtermelő R. T.

Magkereskedés

faiskola és szőlőoltványtelep

ORDEN—NAGYVÁRAD

60 oldalas nagy képes árjegyzéke sok hasznos tudnivalóval megjelent. Kérje ingyen bérmentve megküldését. 10—8

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghioroc-on
(Győrök, Arad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlaltal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 24